

Jouw woorden

wegen

Praktische gids voor verbindend communiceren binnen de VPKB over migratie

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De Bijbel en migratie	6
Welk verhaal vertellen wij en welke invalshoek gebruiken wij?	8
Woorden wegen; welke woorden gebruiken wij?	10
Tien aandachtspunten voor verbindend communiceren	13
Slotopmerkingen	15
Annex: Omschrijvingen	16
Voetnoten	18

**Deze brochure is uitgegeven door VPKB Werkgroep MiSaG
in samenwerking met de VPKB Werkgroep KidS.**

- Migratie, Samenleven en Geloven (MiSaG)
contact: Ina Koeman - inakoeman@hotmail.com
- Kerk in de Samenleving (KidS)
contact: Rob van Drimmelen - robvandrimmelen4@gmail.com

De brochure is onderdeel van een breder project binnen de VPKB van de Werkgroep MiSaG dat gebaseerd is op het programma Other Talk. Voor dit bredere project werd financiële steun ontvangen van het Gustav Adolf Werk.

Inleiding

Sinds de 'vluchtelingencrisis' van 2015, is het thema van de opvang van migranten en mensen op de vlucht niet weg te denken uit de media in België. Iedereen heeft er wel een mening over en die wordt vaak niet onder stoelen of banken gestoken. Hoe die mening wordt verwoord en welke termen en begrippen daarbij worden gebruikt, is van invloed op de beeldvorming die ontstaat. Het maakt een groot verschil of er gesproken wordt over 'vluchtelingenstromen' die België 'overspoelen' of dat er verwezen wordt naar grote aantallen mensen die op de vlucht zijn voor oorlogsgeweld of andere levensbedreigende situaties en hier bescherming zoeken. Het maakt een nog groter verschil als mensen op de vlucht zelf aan het woord komen. Zulke persoonlijke verhalen kunnen een krachtig instrument zijn voor het bevorderen van wederzijds begrip als tegengif tegen oppervlakkig en snel oordelen over mensen en situaties die niet goed gekend worden.

Woorden doen ertoe. Verhalen doen ertoe. Met het gebruik van bepaalde woorden en het vertellen van bepaalde 'verhalen', kan je zaken opbouwen maar ook afbreken, kan je mensen waarde toekennen maar ook

kleineren, kan je mensen beschuldigen en stigmatiseren maar ook aanmoedigen en complimenteren, kan je iemand hoop geven maar ook pijn doen. Dit geldt voor alle gebieden in het leven. Denk bijvoorbeeld aan racisme, seksisme en bejegening van mensen die behoren tot de LGTBQIA+ -gemeenschap.

Door middel van deze brochure willen de Werkgroepen MiSaG en KidS van de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB) binnen onze kerk aandacht vragen voor het belang van het zorgvuldig gebruik van woorden en begrippen als we het hebben over migranten en mensen op de vlucht. Wij hopen dat deze brochure voor mensen binnen de VPKB een hulp kan zijn bij het nadenken over het belang van taalgebruik in gesprekken, officiële communicatie, kerkbladen, enzovoort. Zo kan een bijdrage geleverd worden aan een eerlijken verbindend verhaal over en met nieuwkomers.

Bij het schrijven van deze brochure werden we geïnspireerd door het project Other Talk van een aantal middenveldorganisaties in ons land'. Veel van wat in dat project ter sprake komt, is ook van belang voor de

gemeenschap die wij vormen binnen de VPKB. Onze diverse geloofsgemeenschap is gebaseerd op de overtuiging dat mensen, ongeacht hun afkomst, huidskleur of geaardheid, naar Gods beeld en gelijkenis geschapen zijn (Genesis 1:26). Toch overkomt het iedereen wel eens dat er woorden en termen in de mond genomen worden die, wellicht onbedoeld, als discriminerend en pijnlijk worden ervaren door degenen over wie wordt gesproken. 'Verbindend communiceren' is niet eenvoudig en vereist dat wij alert zijn bij ons woordgebruik, zeker als we het over de ander hebben².

“Kunnen we dan niets meer zeggen?”, hoor je mensen soms verzuchten, “Al dat woke gedoe is zo vermoeiend. Waarom moet de naam ‘Zwarte Piet’ worden afgeschaft? Waarom mogen we niet meer spreken over een ‘blanke’ maar moeten we de term ‘witte’ gebruiken?”

Het aanpassen van ons taalgebruik vergt inderdaad de nodige inspanning. Daarbij moeten we ons realiseren dat een opgestoken moraliserende vinger die mensen de les spelt bij ‘verkeerd’ woordgebruik alleen maar onnodige weerstand oproept. Beter is het elkaar uit te nodigen om ons te oefenen in bewust en waarderend taalgebruik. Daarbij hoort de bereidheid om respectvol te luisteren naar de ander als gelijke en te proberen het perspectief van die persoon respect en ruimte te geven.

Luisteren

Een mooi voorbeeld van luisteren is ons gegeven door Willemijn Koivunen. Als onderdeel van een masterthesis binnen de diaconiewetenschap maakte zij een film waarin jonge vluchtelingen aan het woord komen die hun weg proberen te vinden in België. Vier jongeren van de Jongerenwerking van het Protestants Sociaal Centrum (PSC) in Antwerpen vertellen hoe ze met anders-zijn te maken krijgen, onder andere in ontmoeting met studenten uit de omliggende Universiteitsbuurt³. Ook als Nederlandse onderzoeker voelde ze zich zelf soms anders en vreemd in het Antwerpse wanneer haar duidelijk werd gemaakt dat ze uit een andere context kwam.

Een voorwaarde voor luisteren is natuurlijk dat mensen elkaar niet mijden en in aparte sociale 'bubbels' blijven maar elkaar opzoeken. Dat vereist enige moed want wat 'vreemd' is, boezemt soms angst in. Om elkaar te ontmoeten, moeten, vaak letterlijk, drempels worden overschreden. Mensen die ervaring hiermee hebben, wijzen op het verrijkend effect dat dit kan hebben.

Veel VPKB-gemeentes kunnen hierover meespreken.

Mensen die uit andere culturen komen, nemen andere vormen van kerk-zijn en geloofsbeleving mee. Dit kan het kerkelijk en geestelijk leven in de gemeente verrijken en verdiepen. Tegelijkertijd kan dit een leerschool zijn voor respectvol luisteren en communiceren. De kerk als leerhuis en leerschool.

De Bijbel en migratie

Grote delen van de Bijbel kunnen beschouwd worden als migratieliteratuur omdat ze betrekking hebben op de ervaringen van migranten en mensen op de vlucht. Denk maar aan de verhalen over Abraham en Sara, over Jozef, en, bovenal, het verhaal over de exodus van het volk Israël. Daarnaast lezen we over de ervaringen van dit volk tijdens hun ballingschap⁴ in vreemde landen zoals Babylon en Assyrië. Verschillende mooie Psalmen zijn geschreven in tijden van ballingschap.

Centraal in deze verhalen staat, naast de ontheemding, verdrukking en uitsluiting, de keuze van God voor deze mensen die een duurzame en veilige toekomst zoeken. Tegen deze achtergrond en al deze ervaringen wordt het volk Israël op het hart gedrukt vreemdelingen goed te behandelen: “Iemand die als vreemdeling in jullie land verblijft, mag je niet onderdrukken. Behandel vreemdelingen die bij jullie wonen als geboren Israëlieten. Heb hen lief als jezelf, want jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte. Ik ben de HEER, jullie God.” (Leviticus 19:33-34; vgl. ook Deuteronomium 10:17-19). Migratie en vluchtverhalen vinden we ook in het Nieuwe Testament. Matteüs beschrijft hoe Jezus met zijn

ouders naar Egypte moet vluchten. Jezus zelf zegt dat hij nergens een plaats heeft waar hij zijn hoofd kan neerleggen. (Matteüs 8:20; Lucas 9:58). Hij is nergens en toch overal thuis. We vinden in dit deel van de Bijbel ook Jezus' keuze voor de 'onaanzienlijken', zij die niet meetellen en geacht worden te zwijgen.

Migratie en vlucht vormen een centraal thema in de Bijbel. Vaak worden migranten en mensen op de vlucht in onze samenleving gezien als “verliezers”, “wetsovertreders” of “slachtoffers”. In de Bijbelse verhalen echter getuigen deze mensen van de hoop ondanks alle ontberingen die zij moeten doorstaan. Zij geloven dat God hen bevrijdt en steeds bij hen is.

In het licht van hedendaagse migraties en vluchtelingenbewegingen zijn veel teksten uit de Bijbel heel herkenbaar. Beelden van mensen die aan de grenzen van Europa aankomen om bescherming en een leefbare toekomst te zoeken, doen ons denken aan verhalen uit het Bijbelboek Exodus. Teksten die duizenden jaren geleden zijn geschreven, komen opnieuw tot leven vanuit het perspectief van de huidige ervaringen van migranten en mensen op de vlucht. Die Bijbelse verhalen doen nadenken over hoe in de Belgische samenleving gesproken, geschreven en gereageerd wordt op verhalen van mensen op de vlucht die hier toekomen. Die verhalen geven ook aan hoe belangrijk het is de betrokken mensen zelf aan het woord te laten over hun ervaringen. Sommige Psalmen en verhalen van profeten zijn daarvan een mooi voorbeeld.

Welk verhaal vertellen wij en welke invalshoek gebruiken wij?

Hoe wordt er in de samenleving, in de politiek, in onze kerk, in ons gezin, met onze vrienden en vriendinnen gesproken over migranten en mensen op de vlucht? Zo'n narratief, zo'n 'verhaal', doet ertoe. Het kan verbindend werken maar kan ook polariseren. Zowel het gesproken en geschreven woord als de beeldtaal vormen krachtige instrumenten die onwillekeurig bepaalde gedachten en associaties oproepen. Migratie is steeds een genuanceerd verhaal.

Win-Win verhaal of botsende beschavingen

De nadruk kan gelegd worden op de diversiteit die ontstaat als 'nieuwkomers' zich in België vestigen. Kennismaking met andere godsdiensten en culturen kan een verrijking zijn. Het kan de horizon verbreden en leerrijk zijn. Vanuit maatschappelijk en economisch oogpunt bezien, leveren 'nieuwkomers' een bijdrage aan de samenleving. Zeker in een vergrijzende samenleving biedt migratie kansen om knelpuntenberoepen in te vullen. Als 'nieuwkomers' een baan hebben, dragen ze bij aan de economie en aan belastinginkomsten van de Staat. Dit is een win-win situatie.

Te vaak echter wordt het verhaal van migranten en vluchtelingen weergegeven als een verhaal van de "botsende beschavingen". Er wordt dan aangenomen dat groepen die cultureel en/of religieus 'anders' zijn moeilijk met elkaar kunnen samenleven. Migrant en mensen op de vlucht worden zo "geframed" als "vijandige indringers", "gelukzoekers" die alleen maar willen "profiteren van 'onze' welvaart" en zelfs misschien wel uit zijn op de "islamisering van de samenleving"⁵.

Open grenzen of grensbewaking

Het huidige migratiebeleid wekt bijna de gedachte op dat Europa geen migranten nodig heeft. Dit is echter niet het geval. In Europees verband klinkt vaak het verhaal van de noodzaak van controle over de instroom van 'nieuwkomers'. De buitengrenzen van de Europese Unie moeten goed bewaakt worden, desnoods met verdragen met dictators in grenslanden, die het niet al te nauw nemen met mensenrechten, laat staan met het toekennen van basisrechten. Europa wil enkel mensen met een 'gewenst profiel' helpen en binnen laten. Hoewel dit veelvoorkomende verhalen zijn, is het belangrijk kritisch te blijven. Veel van wat over nieuw-

komers wordt geschreven en gezegd, is gebaseerd op framing en wij-zijdenken. Er zijn ook vormen van framing die zo op het eerste gezicht minder negatief lijken, maar waar we eveneens alert op moeten zijn omdat ze stigmatiserend werken.

Positieve verhalen over migratie

Het is belangrijk te beseffen dat elk gesprek en narratief taalgebruik invloed heeft op het maatschappelijke debat over migranten en mensen op de vlucht. Om bij te dragen aan een eerlijk en verbindend verhaal over en met nieuwkomers, is het cruciaal om negatieve beeldvorming te herkennen en daar niet in mee te gaan. We kunnen ook kiezen voor positieve verhalen. Zo kunnen we benadrukken dat migratie iets is van alle tijden, evenals dat de kloof tussen arme en rijke landen (net als de klimaatproblematiek) migratie in de hand werkt. Daarnaast kunnen we verwijzen naar de Verklaring van de Rechten van de Mens waarin is opgenomen dat ieder mens recht heeft op een menswaardig bestaan.

Het sterkste 'verhaal' horen we echter als migranten en mensen op de vlucht zelf aan het woord komen (zie voetnoot 3). Als geen ander weten zij wat hen ertoe bewogen heeft andere oorden op te zoeken en have en goed, familie en vrienden achter zich te laten, in de handen te vallen van gewetenloze mensensmokkelaars en dat te doorstaan, en aan te komen in een samenleving die niet altijd gastvrij is. Tegelijkertijd moeten we beseffen dat migratie een genuanceerd verhaal is.

Sommige stadswijken en delen van het land dragen een onevenredige verantwoordelijkheid voor het opvangen van 'nieuwkomers'. Een eerlijk en genuanceerd verhaal houdt ook in dat we openstaan voor de ervaringen van mensen die daarmee te maken hebben.

Slachtoffers of helden

Vluchtelingen worden soms geportretteerd als slachtoffers. Hoewel dat soms met de beste bedoelingen kan gebeuren, ontnemt hen dat hun identiteit. Zo'n visie doet mensen op de vlucht te kort. Uiteraard zijn zij slachtoffers maar vaak hebben zij ook kracht en talenten waarmee zij belangrijke bijdragen kunnen geven de maatschappij. Zulke mensen zijn hard nodig.

Een andere invalshoek is die van migranten en mensen op de vlucht als helden. Als mensen die het heft in eigen hand hebben genomen, die initiatief hebben getoond, die ontberingen hebben weten te trotseren en die over een sterk doorzettingsvermogen en veel veerkracht beschikken. Maar hoewel er voor het ontvluchten van je land inderdaad moed nodig is, zijn veel vluchtelingen veeleer overlevers dan helden of slachtoffers. Een genuanceerde beeldvorming helpt om oog te hebben voor de trauma's en verscheurdheid die het vluchtverhaal met zich kan meebrengen.

Woorden wegen; welke woorden gebruiken wij?

- **#opkuisen.** Onder deze hashtag verwees een voormalige Staatssecretaris voor Asiel en Migratie naar mensen op de vlucht die zich in het Maximiliaanpark in Brussel hadden gevestigd. Voor alle duidelijkheid: het ging hier niet om het opruimen van afval en rommel maar om het verwijderen van mensen⁶.
- **Stroom van vluchtelingen.** Een politicus zei in een interview dat ons land de ‘stroom van vluchtelingen’ niet aankan. Zij verwees naar de druk op de open ruimte. “Onze open ruimte en ook onze voorzieningen staan op alle vlakken onder druk: van opvangcapaciteit voor vluchtelingen, over de bevolkingsgroei, tot de veestapel. Het is misschien een rare vergelijking, maar wij kunnen hier ook geen miljoenen varkens houden.”⁷ De “stroom” die beheerst moet worden, is een veelvoorkomend beeld in de berichtgeving over mensen op de vlucht en migratie. Het woord “stroom” wekt associaties op met het gevaar van overstroming en verdrinking. Alsof de stroom moet worden ingedamd om het hoofd boven water te houden.
- **Tsunami of invasie van vluchtelingen.** Door het gebruik van woorden als ‘tsunami’ of ‘invasie’ wordt het gevaar nog eens extra aangedikt. Dit taalgebruik moedigt bij burgers gevoelens van angst en bedreiging aan.
- **Illegaal.** Het woord ‘illegaal’ wordt soms ook gebruikt voor migranten en mensen op de vlucht. Daardoor wordt de indruk gewekt dat het om criminelen gaat. Mensen op zich kunnen echter niet illegaal of ‘onwettig’ zijn. Het aanvragen van asiel is een mensenrecht en dus nooit illegaal. Wel kan het natuurlijk zo zijn dat sommige mensen een land op een niet-gereguleerde manier binnenkomen. In zulke gevallen spreken we beter van ‘ongedocumenteerd(en)’ of van ‘mensen zonder verblijfspapieren.’
- **Gelukszoeker.** De term ‘gelukszoeker’ is verwijtend en zet migranten en/of vluchtelingen weg als profiteurs of mensen die prima elders hadden kunnen blijven. De term gaat bovendien uit van twee misvattingen. Allereerst dat het zoeken van geluk een misdaad is. Iedereen die echter in erbarmelijke omstandigheden

leeft, verlangt ernaar zichzelf en zijn/haar kinderen een goede toekomst te geven. Ten tweede suggereert de term een vals onderscheid tussen ‘gelukszoekers’ en ‘echte vluchtelingen.’ In de praktijk is dat onderscheid echter lastig te maken. Elk vluchtverhaal is complex en er spelen diverse componenten mee.

- **Vluchteling.** Zelfs het woord ‘vluchteling’ kan misschien beter vermeden worden. De term reduceert een mens tot zijn of haar verblijfsstatus. Het is echter van belang oog te blijven hebben voor de complexiteit van zijn of haar verhaal. Iemand die vlucht, doet dat met een reden. Het is iemand die voor iets op de vlucht is. Een ‘mens op de vlucht’ is daarom misschien een betere term. Dan ligt de nadruk op het mens-zijn. Officieel spreekt men nu ook over een aanvrager voor internationale bescherming in plaats van over een asielzoeker.

Aangespoelde menselijkheid

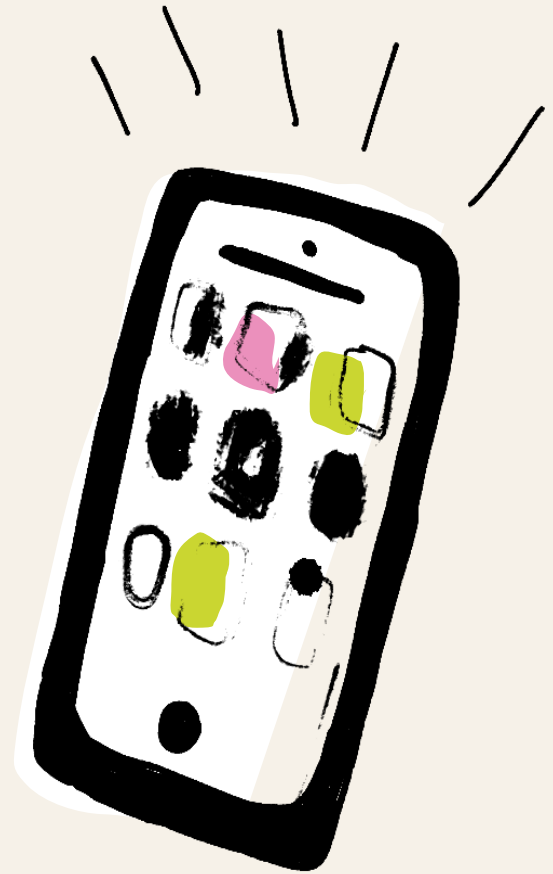
Dat het ook anders kan, blijkt wel uit de bewustwording die ontstond toen in september 2015 de driejarige Aylan, een Koerdische peuter, aanspoelde op het strand van de Turkse stad Bodrum. Dat beeld ging de hele wereld rond. Op sociale media werd Aylan meteen een hashtag: #aangespoeldemenselijkheid. Zoiets mocht nooit meer gebeuren, klonk het unaniem. Helaas zijn hieruit geen lessen getrokken en was het effect van dit schrijnende beeld van korte duur.

Taal is niet neutraal

Taal is niet neutraal. Het gebruik van taal, van metaforen en begrippen is een weerspiegeling van de ideeën van degene die zulke begrippen gebruikt – bewust of onbewust. Hoe we spreken en schrijven over mensen doet ertoe.

Als mensen op de vlucht vergeleken worden met een watermassa, worden ze ontdaan van hun menselijkheid. Hun individualiteit wordt hen ontnomen. Daardoor wordt het ook moeilijk om je in te leven in hun situatie. Het is daarom beter om te spreken van een toenemend aantal van mensen dat gevaar ontvlucht en op zoek is naar veiligheid. Dan komen de mensen waarom het gaat weer in beeld en kan begrip ontstaan voor de redenen waarom zij hun land hebben verlaten.

De taal en de beelden die gebruikt worden met betrekking tot mensen op de vlucht bepalen mede het beeld dat wij van hen hebben en hoe wij als lezer naar hun situatie kijken. Daarom is het van groot belang om jouw woorden zorgvuldig te wegen.

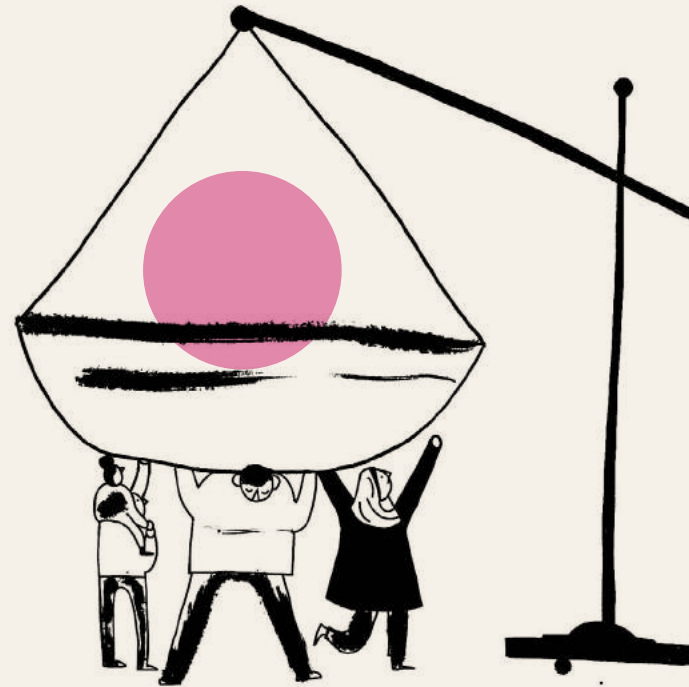
Tien aandachtspunten voor verbindend communiceren

Ook voor de communicatie binnen de VPKB, tussen de VPKB en de lokale gemeentes en binnen die gemeentes is het goed om zorgvuldig de woorden te wegen als er gesproken en geschreven wordt over mensen op de vlucht, migranten en asielzoekers. Het is belangrijk dat we ons bewust worden van de effecten van de manier waarop taal gebruikt wordt. Dat geldt voor 'officiële' documenten, voor een plaatselijk kerkblad, en ook voor gesprekken die we voeren.

Hieronder volgen enkele suggesties voor zaken om te bespreken en in het oog te houden als wij binnen de VPKB verbindend willen communiceren rond het onderwerp migratie.

1. Zorg ervoor goed geïnformeerd te zijn (zodat misverstanden kunnen worden vermeden).
2. Formuleer een kernboodschap (of verschillende centrale boodschappen) die je wilt uitdragen als het gaat over migratie en mensen op de vlucht.
3. Laat zoveel mogelijk direct betrokken mensen aan het woord om hun verhalen te vertellen en ervaringen te delen. Gebruik directe citaten van mensen op de vlucht, migranten en asielzoekers.
4. Bepaal welke beelden, woorden en termen zeker vermeden moeten worden.
5. Denk na over welke invalshoek(en) juist benadrukt zouden kunnen worden. Ga in dit verband na welke waarden gedeeld worden met mensen die kritisch staan ten opzichte van vluchtelingen en migranten.
6. Overweeg welke mensen het meest geschikt zijn als 'boodschapper' omdat zij vertrouwd worden en een authentiek verhaal hebben.
7. Maak een 'checklist' van punten die in de gaten gehouden moeten worden als we schrijven en/of praten over migratie en mensen op de vlucht.

8. Betrek de gemeente bij het nadenken over een zorgvuldig communicatiebeleid.
9. Bespreek met elkaar hoe er in de bredere samenleving wordt gesproken en geschreven over vluchtelingen en migranten. Denk na over de vraag of de kerk aan die discussie zou moeten deelnemen en, zo ja, hoe.
10. Werk zo mogelijk samen met andere organisaties en kerken die nadenken over de vraag hoe we goed geïnformeerd, verbindend en respectvol kunnen communiceren over migratie en mensen op de vlucht⁸.

Slotopmerkingen

Het lijkt geen twijfel dat onze samenleving in de toekomst steeds diverser zal worden. Wereldwijd zal migratie eerder toenemen dan dalen. Geschat wordt dat, als gevolg van klimaatveranderingen, in 2050 zo'n twintig procent van de wereld onbewoonbaar zal zijn. Het gaat daarbij om gebieden waar een derde van de wereldbevolking woont⁹. Die onfortuinlijke mensen zullen gaan migreren omdat zij verdreven worden door hitte, vuur, overstromingen en droogte. Tegelijkertijd zijn er helaas geen tekenen dat oorlogsgeweld en repressie in de nabije toekomst zullen afnemen. Ook dat leidt tot grote aantallen van mensen op de vlucht. Hierbij moeten we beseffen dat zo'n 90% van de mensen op de vlucht op hun eigen continent blijven.

Migratie is een fenomeen van alle tijden. De schaal waarop dit plaatsvindt is echter groter dan voorheen en naar alle waarschijnlijkheid zal die in de toekomst alleen nog maar groter worden. Uiteraard leidt dit tot problemen en uitdagingen. Denk alleen maar het huisvestingsvraagstuk. Tegelijkertijd ontstaan er ook nieuwe mogelijkheden, bijvoorbeeld voor een vergrijzende maatschappij.

Verschillende culturen kunnen met elkaar botsen. De enige manier om in zulke situaties vreedzaam samen met elkaar te leven is door respectvol naar elkaar te luisteren, elkaar proberen te begrijpen, zorgvuldig te communiceren, stereotypes te vermijden, en onze woorden met zorg te wegen.

Annex

Omschrijvingen

Er wordt vaak over vluchtelingen gesproken terwijl het over migranten gaat. De term ‘economische vluchteling’ wordt soms ten onrechte gebruikt voor een ‘economische migrant’. We zien ook dat de woordcombinatie ‘illegale asielzoeker’ wordt gehanteerd. Het aanvragen van asiel is een mensenrecht en dus nooit illegaal. Het is daarom belangrijk de juiste definities te gebruiken.

Correcte definities zijn noodzakelijk om verwarring te voorkomen en polarisatie tegen te gaan.

Wat betekent welk woord?

De volgende definities (behalve die van ‘migrant’) komen uit de leidraad voor journalisten van de Vluchtelingen Organisatie van de Verenigde Naties, UNHCR¹⁰.

Vluchteling

Een vluchteling is iemand die het land van herkomst ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging (conform het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen). Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras of nationaliteit, godsdienst, politieke

overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Een vluchteling kan in eigen land geen bescherming krijgen van de overheid tegen deze vervolging. In sommige landen is de overheid zelfs degene die verantwoordelijk is voor de vervolging. Een vluchteling mag in principe niet worden teruggestuurd naar het land van herkomst waar hij of zij vreest voor vervolging, oorlog of geweld.

Asielzoeker

Een asielzoeker is iemand die asiel heeft aangevraagd. De persoon vraagt om bescherming als vluchteling en wacht op een beslissing van de overheid. Zolang de asielprocedure loopt, hebben asielzoekers het recht om in het land van aanvraag te blijven. Mensen die na het doorlopen van de asielprocedure niet in aanmerking komen voor bescherming als vluchteling hebben geen recht op verblijf in dat land. Zij kunnen worden uitgezet naar hun land van herkomst.

Subsidiar beschermde

Een persoon die niet voldoet aan de wettelijke definitie van een vluchteling, maar wel bescherming nodig heeft tegen schending van fundamentele mensenrechten, kan een status van ‘subsidiar beschermde’ krijgen. Dat is mogelijk wanneer iemand geconfronteerd wordt met willekeurig geweld door een internationaal of binnenlands gewapend conflict, zoals foltering, onmenselijke

of vernederende behandeling of bestraffing, zoals de doodstraf of een terechtstelling in zijn/haar/hun land. Mensen die zware misdrijven hebben gepleegd komen niet in aanmerking voor subsidiaire bescherming.

Internationale bescherming

De term aanvrager van internationale bescherming omvat zowel de gronden die vernoemd zijn in de Conventie van Genève als de criteria die gehanteerd worden voor iemand die Subsidiaire bescherming kan krijgen.

Migrant

“Migrant” is de verzamelterm voor iedereen die zijn/haar/hun omgeving verruilt voor een andere. Dat kunnen ook vluchtelingen zijn. Het grootste deel van de migranten vlucht niet, maar verlaat diens (geboorte)land vrijwillig om zich in een ander land te vestigen.

Voetnoten

1. <https://11.be/othertalk>
2. Voor een nuttige en meer uitvoerige poging na te denken over het wegen van woorden zie: “Woorden in Beweging. Spreken en schrijven over migratie en superdiversiteit. Lexicon”, <https://www.orbitvzw.be/lexicon/>
3. https://www.youtube.com/watch?v=GnOp_KKff7Q
4. Voor een mooie ‘theologie van migratie’, zie “Migration menschenwürdig gestalten Gemeinsames Wort des Rates der Evangelischen Kirche in Deutschland und der Deutschen Bischofskonferenz”, 21 oktober 2021, pag. 65 e.v.: https://www.ekd.de/ekd_de/ds_doc/migration_ekd_dbk_2021.pdf
5. Zie bijvoorbeeld de websites van Vlaams Belang en Chez Nous: <https://www.vlaamsbelang.org/gastvrij-maar-niet-gek> en <https://www.cheznous.be/immigration/>
6. https://www.standaard.be/cnt/dmf20170915_03073983
7. https://www.standaard.be/cnt/dmf20221214_95289693
8. Zie ook: <https://11.be/othertalk/documenten/tien-vuistregels-voor-verbindende-en-overtuigende-communicatie-over-migratie>
9. De Groene Amsterdammer, september 2023, pag. 9
10. Verslaggeving over vluchtelingen – UNHCR Nederland

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

copy 2023
design
Shamisa Debroy